

สร้างเงินล้านง่ายๆ...ด้วย พิกตบชะวา

ชุมทรัพย์บนพืชน้ำ
ทำเงินได้..ไม่มีวันหมด

แก๊สชีวภาพจากพิกตบชะวา

วัสดุปลูกจากพิกตบชะวา

กระเป๋าจากพิกตบชะวาผสมหนังแท้

คุณวันชัย สวัสดิ์แดง

A4

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ใช้น้ำบ้านศาลา
ดิน **สุดแรง!** ผลิตดินปลูกจากผักตบ
ชวาขาย **แก้ปัญหาผักตบชวาล้น** ชาว
บ้านมีอาชีพ ชุมชนยั่งยืน

“กลุ่มฯ บ้านศาลาดิน เผชิญปัญหาผักตบ
ชวาเยอะเปิดออกซิเงินไม่ไหลไปในน้ำ น้ำเสีย
สัตว์น้ำอยู่ไม่ได้ จึงนำมาแปรรูปเป็นดินปลูกขาย
ถุงละ 10 บาท (3 กิโลกรัม) คนเผ่าคนแก่ คน
ว่างงานมีอาชีพ พายเรือเก็บซิลล์ๆ ก็ได้ผักตบ
ชวามาขายให้กลุ่มฯ กิโลละ 20 บาท นั่งแพ็ก
ใส่ถุงอัดใจเดียวได้อีกถุงละ 2 บาท แถมช่วย
ลดปริมาณผักตบชวาในลำคลองได้ด้วย กลายเป็น
ชุมชนยั่งยืนที่แท้จริง”

ผู้ใหญ่วัยศักดิ์สิทธิ์ แก่นศักดิ์

A10

ชุมชนบ้านแหลมทอง จ.ราชบุรี
เลือกใช้แก๊สชีวภาพจากผักตบชวา
ทำเอง รายจ่ายลด **ช่วยฟื้นสิ่งแวดล้อม**

“ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านแหลมทอง
จ.ราชบุรี ส่งเสริมคนในชุมชนแก้ปัญหาผักตบ
ชวาล้นคลอง นำมาใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็น
ทำแก๊สชีวภาพใช้เอง น้ำหมักชีวภาพ เพาะเห็ด
ฟางในตะกร้าไว้บริโภคเหลือขายได้ด้วย และ
อีกสารพัดสูตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ แคมป์ช่วย
รักษาสีสิ่งแวดล้อม”

คุณจรรยาพร เกิดสม

A19

“กลุ่มหัตถกรรมผักตบชวาบ้านอ้อย”
 ฝึกอบรมอาชีพ ส่งงานจักสานจากผักตบ
 ชวา วางจำหน่ายทั่วโลก

“กลุ่มหัตถกรรมผักตบชวาบ้านอ้อย
 จ.ชัยนาท นำทักษะเรื่องจักสานงานหวาย มา
 ประยุกต์ใช้กับผักตบชวา แก้ปัญหาผักตบชวา
 เยอะกีดขวางทางน้ำ สาธารณฯ ถักๆ ทั้งกระเป๋
 รองเท้า ตะกร้า หมวก โคมไฟ ฯลฯ ตามแต่
 ใครถนัด ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากทำนา ฝีมือดี
 งานได้คุณภาพ วางขายทั่วโลก ทั้งญี่ปุ่น อเมริกา
 เกาหลี ขยายตลาดไปทางยุโรป ฝรั่งเศสอีกด้วย”

คุณสมหวัง จาติกุล

89

“ปู้ยมักผักตบชวา” ช่วยดินดี คุณลด
 ขอบดีคู่ภาคเกษตรของชุมชนบ้าน
 สะพานดำ

“ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระ
 ราชดำริบ้านสะพานดำ สอนชุมชนทำปุ๋ยหมัก
 จากผักตบชวาใช้ในภาคเกษตร ดินแย่งก็ดีขึ้น
 ต้นทุนการผลิตลดลง ปลอดภัย ชุมชนมีสุข
 แถมลดจำนวนผักตบชวาให้พอดี ไม่กีดขวาง
 ทางเดินน้ำ ที่มาพร้อมเทคนิคการผลิตเองทั้ง
 แบบกลบกองและไม่ต้องกลบกองให้เหนื่อย”

คุณวันชัย สวัสดิ์แดง

**กลุ่ม
วิสาหกิจชุมชน
ผู้ใช้น้ำบ้านศาลาดิน
สุดเจ๋ง!**

ผลิตดินปลูก จากผักตบชวาขาย

**แก้ปัญหาผักตบชวาล้น
ชาวบ้านมีอาชีพ ชุมชนยั่งยืน**

“กลุ่มฯ บ้านศาลาดิน เพยปัญหา
ผักตบชวาเยอะปิดออกซิเจนไม่ให้ออกไป
ในน้ำ น้ำเสีย สัตว์น้ำอยู่ไม่ได้ จึงนำมา
แปรรูปเป็นดินปลูกขายถุงละ 10 บาท
(3 กิโลกรัม) คนเผ่าคนแก่ คนว่าง
งานมีอาชีพ พายเรือเก็บชิลล์ๆ ก็ได้
ผักตบชวามาขายให้กลุ่มฯ กิโลฯละ 20
บาท นั่งแพ็กใส่ถุงอัดใจเดียวได้อีกถุง
ละ 2 บาท แดมช่วยลดปริมาณผักตบ
ชวาในลำคลองได้ด้วย กลายเป็นชุมชน
ยั่งยืนที่แท้จริง”

ปัญหาผักตบชวาของชาว บ้านศาลาดิน

ว่าด้วยเรื่องผักตบชวาในแม่น้ำลำคลอง
ที่มีมากเกินไปจนความพืด ทำให้เกิดปัญหาตามมา
มากมาย อย่างเช่นในตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบาง
แพะ จังหวัดนครปฐม เกิดปัญหาผัก
ตบชวาเยอะเกินไปการสัญจรทางน้ำลำบาก
และเมื่อชาวบ้านทิ้งขยะลงน้ำผักตบชวาก็
บำบัดไม่ได้จนน้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำล้มตาย

คุณวันชัย สวัสดิ์แดง ประธานกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนผู้ใช้น้ำบ้านศาลาดิน หนึ่งใน
กลุ่มผู้ประสบปัญหาในตำบลมหาสวัสดิ์ บอก
ว่า

“ผักตบชวาถ้ามีในจำนวนจำกัดจะดูดจับโลหะหนักได้ดีมาก หรือถ้าเอาไขมันทิ้งลงไป ผักตบชวาจะช่วยดูดซับไขมันได้ ช่วยบำบัดน้ำเสียได้ดีมาก แต่ต้องมีไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ในแหล่งน้ำ หรือ 30 เปอร์เซ็นต์ ถือว่าเยอะแล้ว ถ้ามีมากกว่านั้น จะสร้างปัญหาทันทีที่ไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ทำให้เน่าเสียครับ”

นอกจากนี้ชาวชุมชนบ้านศาลาดิน ยังประสบปัญหาอีกหลายอย่าง โดยประธานกลุ่มได้เล่าให้ฟังว่าปัญหาแรกคือน้ำท่วมไม่ทัน 3 เดือนก็แล้ง หลังจากนั้นก็จะเกิดน้ำเน่าเสียในช่วงน้ำแล้ง ช่วงจังหวะที่น้ำเสียก็มีน้ำกร่อยเข้ามาด้วย ปัญหาใหญ่ๆ คือผักตบชวากับขยะที่จะมาเต็มไปหมด ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาจัดการผักตบชวาให้ปีละ 2 ครั้ง แต่ผักตบชวาจะเกิดขึ้นเต็มไปหมดทุก 45 วัน จึงยังคงแก้ปัญหาให้จบได้ค่อนข้างยาก

แก้ปัญหาจากภูมิสังคมของ คนในชุมชน

จากปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ในระยะยาวนั้น ต่อมาคุณวันชัยได้รู้จักกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร องค์การมหาชน กับมูลนิธิอุทกพัฒน์ ซึ่งเข้ามาสอนให้ใช้หลักการของในหลวง ร.9 คือการพึ่งพาตนเอง คิดให้เชื่อมโยงและเน้นหนักที่ภูมิสังคม จึงรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มจัดการน้ำ นำข้อมูลที่ได้มาแก้ปัญหาน้ำเสียโดยใช้จุลินทรีย์ EM หยอด สูดท้ายก็นำมาใช้ในส่วนของการฟื้นคลอง

“อ.เกษม จันทรแก้ว สอนว่าถ้าหยด EM แก้น้ำเสียก็ต้องหยดกันทั้งชีวิต ในหลวง (ร.9) สอนให้ระเบิดจากข้างในและพึ่งตนเอง ให้รู้ก่อนว่าน้ำเสียมาจากอะไรก็มาจากชุมชน คือปล่อยไขมันลงมาปิดหน้าน้ำออกซิเจนลงไม่ได้ ปลาก็เริ่มตาย เพียงแค่เราไม่ทิ้งไขมันลง และใช้ผักตบชวาบำบัดน้ำเสีย แต่ผักตบชวามีเยอะเกินความจำเป็นคลองก็บำบัดน้ำเสียไม่ได้ ก็ต้องฟื้นคลองโดยการนำผักตบชวาชี้่นจากคลอง แล้วนำมาทำปุ๋ยหมักก่อนแต่ไม่ประสบความสำเร็จ

“เพราะจากการทดลองทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวาเอาขึ้นมาตากแดดจาก 25 กิโลกรัม เมื่อแห้งแล้วเหลือแค่ 1 กิโลกรัมเท่านั้น แต่ถ้าเรานำมาหมักโดยไม่ตากให้แห้งก่อน จะละลายกลายเป็นน้ำหมดเลย เหลือแค่ขี้วัว ยุบหายหมด จึงต้องใช้เบตตากแห้งแต่ตากแห้งเหลือ 1 กิโลกรัม นำมาหมักเป็นปุ๋ยเหลือ 2 ชีด ลงทุนหมื่น ขายได้ 4 พัน เงินหายไป 6 พัน ปุ๋ยหมักทำได้แต่ต้องไม่ทำในลักษณะธุรกิจ เหมาะที่จะทำใช้เองมากกว่า

“วิธีต่อมาคือสานตะกร้า ก็ทำกันมานานแล้ว ถ้าเอาคนรุ่นพ่อแม่ปู่ย่าไปนั่งสานตะกร้าก็

คงไม่ไหว หรือจะเลือกนำมาแปรรูปอะไรต้องเอา
ภูมิสังคมเป็นหลัก เช่นสานตะกร้าทำแล้วลูกใช้
ม้าย ข้างบ้านใช้ม้าย ถ้าไม่ใช้ก็ไม่ควรทำ อย่างยา
สระผมสอนให้ทำกันเยอะมาก แต่คนในบ้านยัง
ซื้อข้างนอกใช้ นั่นแสดงว่าขายไม่ได้ ที่สำคัญเอา
ผักตบชวามาสานก็ต้องเลือกตัดที่ได้ขนาดที่เล็กรัก
อยู่ในคลองเหมือนเดิมก็แตกใหม่เพิ่มอีก แนวทาง
เหล่านี้สร้างอาชีพได้ แต่แก้ปัญหาเรื่องผักตบชวา
ล้นไม่ได้”

“ยาไปดาว” สู้ดินปลูกจากผัก ตบชวา

คุณวันชัยเริ่มเกิดไอเดียใหม่อีกครั้ง เมื่อได้
กินยาไปดาว โดยมองว่ายาไปดาวมาจากราคา 7

บาท เพิ่มราคาได้เป็น 30 บาท จึงนำแนวคิดนี้มา
ใช้กับผักตบชวามายา และให้เข้ากับภูมิสังคม
อย่างเช่นชุมชนแถวนี้ทำเกษตรใช้วัสดุปลูกต้นไม้
ดังนั้น จึงนำมายารวมกับวัสดุติดอื่นๆ เพื่อนำ
ไปเป็นวัสดุปลูกต้นไม้ชั้นดี เพิ่มมูลค่าของผักตบ
ชวา และสร้างอาชีพให้คนในชุมชนด้วย โดยการ
รับซื้อผักตบชวาสับตากแห้งกิโลกรัมละ 20 บาท
มาผสมกับวัสดุติดอื่นๆ ประกอบด้วย ขี้เถ้าแกลบ
กาบมะพร้าวสับ แกลบดิบ หนาดิน เอมามาเล้า
รวมกัน หากใครสนใจแพ็กใส่ถุงก็ได้ถุงละ 2 บาท
และจำหน่ายให้กับคนในชุมชนถุงละ 10 บาท (3
กิโลกรัม)

ทำให้คนในชุมชนที่ว่างจากงานประจำก็มา
ทำตรงนี้ เป็นรายได้เสริม คนเฒ่าคนแก่มีกิจกรรม

ส่วนผสมวัสดุปลูกจากผักตบชวา จากข้าวบน แกลบดิบ ขี้เถ้าแกลบ หนาดิน ผักตบ
ชวาแห้งสับ และกาบมะพร้าวสับ ตามลำดับ

ทำได้เงินด้วย สุดท้ายได้พื้นคลอง ทำห้องเที่ยว
ชุมชน ทำตลาดน้ำเพื่อให้มีกิจกรรม สินค้าเกษตร
ของคนในชุมชนจะมีที่จำหน่ายเอง เพราะส่วน
ใหญ่เกษตรกรที่นี่ทำแบบอินทรีย์ จึงมีผลผลิตไม่
มากพอส่งไปจำหน่ายตามที่ต่างๆ ได้ ก็จำหน่าย
ในชุมชนแทนให้คนเข้ามาซื้อ เกิดเป็นตลาดกลาง

ปริมาณผักตบชวาที่มีในลำคลองแถวชุมชน
บ้านศาลาดินแบบกำลังดี

ชุมชน มีรายได้เข้าชุมชน ยังสามารถนำไปฟื้นฟูน้ำ
พื้นฟูคลองต่อไปได้อีกด้วย

“วันศุกร์เก็บของ ขายเสาร์-อาทิตย์ วัน
จันทร์ไปใช้หนี้ ธ.ก.ส. ไม่นานก็หมด แล้วอนาคต
ต่อไปก็วันศุกร์เก็บของ เสาร์-อาทิตย์ขาย วัน
จันทร์ก็เอาเงินไปฝาก ธ.ก.ส. อังคาร พุธ พฤหัส
ก็ทำเกษตรต่อเพื่อหาผลผลิตมาขายเสาร์-อาทิตย์
ต่อไปครับ” คุณวันชัยกล่าว

ทำตลาดน้ำ เพื่อจำหน่ายผลผลิตของคนในชุมชน

สร้างเงินล้านง่ายๆ..ด้วย..ผักตบชวา

พิกตบชวา

อภิชาติ ศรีสอาด, พชร ลำโรงเย็น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภิชาติ ศรีสอาด, พชร ลำโรงเย็น

สร้างเงินล้านง่ายๆ..ด้วย..พิกตบชวา

พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : นาคา อินเตอร์มีเดีย, 2561

124 หน้า : ภาพประกอบ

1. สารพัดงานแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากพิกตบชวา 2. บทสัมภาษณ์ I. ชื่อเรื่อง ISBN :
ISBN : 978-616-359-074-9

กรรมการผู้จัดการ :

อภิชาติ ศรีสอาด

ที่ปรึกษา :

สุราษฎร์ ทองมาก, ปัญญา เจริญวงศ์,
ประเวช แสงเพชร, เกียรติพันธ์ จันทราปัติย์

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :
(ทนายความ)

สมนึก พุ่มไฉยา

ผู้จัดการทั่วไป :

วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

หัวหน้าส่วนหนังสือ

เฉพาะกิจเชิงเกษตร :

อัมพา คำวงษา

กองบรรณาธิการ :

วิจิต ใจมล, จันทรา อยู่สุวรรณ, ณัฐฐิษฏามนต์ ดิโนรมรัมย์

ฝ่ายศิลปกรรม :

เฉลิมพงษ์ กวินจิตตมงคล

จัดพิมพ์โดย :

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
เลขที่ 64/51-53 หมู่ 3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน
จ.สมุทรสาคร 74110 โทร. 034-473213-5, 08-1372-9483
แฟกซ์ 034-473215
www.nakabooks.com
e-mail : api_naka@yahoo.co.th
fanpage : @kasetnaka
Line@ : naka64
youtube : kasetnaka online

คำนำ

ต้องยอมรับว่าทุกหน่วยงานในประเทศไทย ให้ความสำคัญกับเรื่อง “ผักตบชวา” มาเนิ่นนาน เนื่องจากผักตบชวาจัดเป็นไม้น้ำที่แพร่พันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว มีอัตราการเจริญเติบโตสูง จึงทำให้เป็นวัชพืชน้ำที่สร้างปัญหาให้กับการจราจรทางน้ำ และสภาวะแวดล้อม ถึงแม้จะมีการเข้ามาช่วยกำจัดให้มีแค่พอดีในการบำบัดน้ำเสียแก่แม่น้ำลำคลองก็ตาม แต่ผักตบชวาได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว จึงไม่สามารถกำจัดให้หมดไปแบบสิ้นเชิง หรือควบคุมให้มีปริมาณที่พอดีได้ยาก

ดังนั้น จึงควรนำผักตบชวามาแปรรูปทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะผักตบชวาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น ใช้เป็นวัสดุในการเพาะเห็ด ทำปุ๋ยหมักชีวภาพชั้นเยี่ยม งานจักสานต่างๆ แก๊สชีวภาพ กระจาดฯ ทำเป็นอาหารสัตว์ วัสดุปลูก และอีกสารพัด ซึ่งสามารถผลิตใช้เองในครัวเรือนได้ หรืออย่างเช่นปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้ในสวนเกษตรจะช่วยลดต้นทุนการซื้อสารเคมีลง ผลผลิตปลอดภัยอีกด้วย สร้างรายได้แบบไม่มีต้นทุนให้กับผู้ผลิต และด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้เกิดเป็นหนังสือ **“สร้างเงินล้านง่าย ๆ..ด้วย..ผักตบชวา”** ขึ้น

ทั้งนี้ ในเล่มได้สืบค้นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผักตบชวา และการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการนำมาจักสานเป็นกระเป๋ รองเท้า เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันนิยมนำมาใช้แทนหวาย เนื่องจากมีความเหนียว คงทนอยู่ได้นานกว่า แต่ต้องเลือกกันที่สวยมีความยาวเพียงพอเพื่อนำไปถัก ดังนั้น ส่วนอื่นๆ ของผักตบชวา อย่างเช่นก้านที่ตัดออกจากงานจักสานก็นำมาเพาะเห็ดฟาง โคนนำไปใช้ทำปุ๋ยหมักเพราะมีธาตุอาหารอยู่บริเวณนั้นเยอะ โปนนำมาทำน้ำหมักชีวภาพได้ หรือถ้าหากไม่ได้ทำแบบครบวงจรดังที่กล่าวมาแล้วก็สามารถนำทุกส่วนมาใช้ทำน้ำหมักปุ๋ยหมัก แก๊สชีวภาพ เป็นต้น ได้เช่นกัน เรียกว่าทุกส่วนของผักตบชวานำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด

อีกทั้งยังได้เหล่าคนริมคลอง ชุมชนใกล้เคียงจะมาบอกเล่าปัญหาและแนวทางการแก้ไขเรื่องผักตบชวา รวมถึงต่อยอดเป็นรายได้เข้าชุมชนให้อยู่ได้แบบยั่งยืน เพราะเนื่องจากชุมชนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบจากการที่มีผักตบชวาในเส้นทางน้ำมากเกินไป ทำให้การเดินทางลำบาก คนที่ทำการเกษตรก็ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้ จึงเกิดการรวมกลุ่มเพื่อนำผักตบชวามาใช้ประโยชน์ในครัวเรือนและภาคการเกษตรของตนเอง เป็นการช่วยลดรายจ่าย และมีรายได้เสริมจากแปรรูปผักตบชวาด้วย

พัชรี ลำโรงเย็น

ผู้เรียบเรียง

สารบัญ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ “ผักตบชวา”.....	4
ปัญหาของผักตบชวา.....	17
สารพัดงานแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากผักตบชวา.....	25
ปุ๋ยหมักจากผักตบชวา.....	30
แก๊สชีวภาพจากผักตบชวา.....	48
เชื้อเพลิงอัดแท่งจากผักตบชวา.....	54
ผักตบชวาอาหารสัตว์.....	58
การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยจากผักตบชวา.....	62
การเพาะเห็ดฟางในตะกร้าจากผักตบชวา.....	69
กระดาดจากผักตบชวา.....	80
อิฐบล็อกจากผักตบชวา.....	82
ผลิตภัณฑ์จักสานจากผักตบชวา.....	84

ลัทธิเทคนิคผักตบชวาสร้างประโยชน์ของชุมชนริมน้ำ

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ใช้น้ำบ้านศาลาดิน สุดเจ๋ง! ผลิตภัณฑ์ปลูกจากผักตบชวาขาย แก้ปัญหาผักตบชวาล้น ชาวบ้านมีอาชีพ ชุมชนยั่งยืน.....A4
- ชุมชนบ้านแหลมทอง จ.ราชบุรี เลือกใช้แก๊สชีวภาพจากผักตบชวาทำเอง รายจ่ายลด ช่วยฟื้นสิ่งแวดล้อม.....A10
- “กลุ่มหัตถกรรมผักตบชวามันอ้อย” ฝีมือชั้นเทพ ส่งงานจักสานจากผักตบชวา วางขายทั่วโลก...A19
- “ปุ๋ยหมักผักตบชวา” ช่วยดินดี ทุนลด ของดีคู่ภาคเกษตรของชุมชนบ้านสะพานดำ.....89
- บรรณานุกรม.....96

ภาพจาก Suanpa

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ “พื้กตบชวา”

พื้กตบชวา ชื่อสามัญ Water Hyacinth, Floating water hyacinth, Java Weed, Water Orchid ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eichhornia crassipes* (Mart.) Solms จัดอยู่ในวงศ์พื้กตบ (Pontederiaceae) มีชื่อท้องถิ่นอื่นๆ ที่เรียกกัน เช่น พื้กปง (นครราชสีมา), พื้กปอด (อ่างทอง), พื้กป่อง (สุพรรณบุรี), บัวลอย (เชียงใหม่), พื้กตบ (ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ), พื้กตบป่อง สระ (ภาคกลาง) พื้กยะวา (ประเทศจีน)

ผักตบชวาเป็นพืชน้ำที่มีสายพันธุ์จากต่างถิ่น หรือที่เรียกว่า “เอเลี่ยน สปีชีส์” ซึ่งถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศบราซิล แม้ว่าในปัจจุบันผักตบชวาจะเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั่วโลก แต่เอกสารทางพฤกษศาสตร์ไม่ได้เคยมีบันทึกเรื่องผักตบชวาเลย จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2367 เมื่อนักพฤกษศาสตร์และนายแพทย์ชาวเยอรมันชื่อ Karl von Martius ได้ไปพบเข้าในขณะที่ทำการศึกษาวิจัยพันธุ์พืชในบราซิลในประเทศต่างๆ ในทวีปอเมริกาใต้ ผักตบชวาไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาใดๆ ให้แก่วงการต่างๆ ทั้งนี้ เพราะว่าในถิ่นกำเนิดของมันมีศัตรูธรรมชาติเช่น แมลง โรค และศัตรูอื่นๆ คอยควบคุมการระบาดอยู่แล้ว แต่เมื่อถูกนำไปจากถิ่นกำเนิดซึ่งปราศจากศัตรูธรรมชาติ ผักตบชวาจึงเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและถึงขั้นทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้

ภาพจาก sites.google.com

ประวัติการแพร่กระจายของผักตบชวา จากถิ่นเดิมในอเมริกาใต้ไปยังส่วนต่างๆ ของโลก มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่า ผักตบชวาได้ถูกนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นนำไปแสดงในงานนิทรรศการผ้าฝ้าย (Cotton State Exposition) ณ เมืองนิวออร์ลีนส์ รัฐหลุยเซียนา สหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ.2427 โดยการไปเก็บมาจากแม่น้ำโอริโน

ภาพจาก Krakowianin

ภาพจาก URIYELFER

โกในประเทศเวเนซุเอลาในทวีปอเมริกาใต้ แล้ว
แจกเป็นของที่ระลึกแก่บุคคลสำคัญที่มาเที่ยวชม
คนละต้น

หลังจากงานนั้น 11 ปี แม่น้ำเซนต์จอร์จัน
ในรัฐฟลอริดาซึ่งอยู่ห่างจากเมืองนิวยอร์กสี่ไป

ทางใต้ถึง 600 ไมล์ เกิดมีแพผักตบชวายาว
ถึง 100 ไมล์ และคลุมบริเวณห่างจากฝั่งไป
200 ฟุต แพผักตบชวาเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อ
การทำงานของโรงเลื่อย เพราะซุงไม่สามารถ
จะลอยเข้าไปยังโรงเลื่อยได้ จนในที่สุดรัฐ
ฟลอริดาได้ร้องเรียนไปยังรัฐสภาเพื่อขอความ
ช่วยเหลือในด้านการป้องกันกำจัดผักตบชวา

หรือก่อนหน้านี้ในปี พ.ศ.2424 ชาว
ดัทช์ที่ปกครองประเทศอินโดนีเซียก็ได้นำผัก
ตบชวา ซึ่งขณะนั้นมีปลูกกันเฉพาะในสวน
พฤกษชาติในหลายประเทศในทวีปยุโรป เข้า
มายังประเทศอินโดนีเซียเพราะผักตบชวามีด
อกสีฟ้าเป็นช่อตั้งสวยงามคล้ายคลึงกับดอก
hyacinth ซึ่งเป็นไม้ประดับของประเทศใน
เขตอบอุ่น คำว่า water hyacinth อัน
เป็นชื่อสามัญภาษาอังกฤษของผักตบชวา ก็
ถือกำเนิดมาจากคำนี้เอง เมื่อแรกนำเข้าก็ได้
ปลูกเลี้ยงไว้อย่างดีในสวนพฤกษชาติที่เมืองโบ
กอร์ แต่ต่อจากนั้นไม่นานได้แพร่กระจายไปตาม
ลำน้ำต่างๆ อย่างรวดเร็ว

ส่วนในปี พ.ศ.2444 ได้มีการนำผักตบชวา
จากประเทศอินโดนีเซียเข้ามาปลูกในวังสระปทุม

เนื่องจากเห็นว่าดอกผักตบ
ชวาสวยงามสามารถใช้ประดับ
สระน้ำได้ดี แต่ภายหลังเกิดน้ำ
ท่วมวังสระปทุม ผักตบชวา
หลุดลอยออกไปสู่ลำคลอง
ภายนอก แล้วเริ่มแพร่กระจาย
ไปตามที่ต่างๆ อย่างรวดเร็ว
จนถึงปี พ.ศ.2456 จึงได้มี
พระราชบัญญัติสำหรับกำจัด
ผักตบชวาวออกมา